

УДК 340

Майя ПИВОВАР

Національний університет “Львівська політехніка”,
асистент кафедри теорії права та конституціоналізму
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
доктор філософії в галузі права,
e-mail: Maiia.S.Pyvovar@lpnu.ua,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5495-5361>

Аліна ПАНЬКО

Національний університет “Львівська політехніка”,
студентка першого курсу магістратури
за спеціальністю “Право”
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
e-mail: alina.panko.mpvpr.2023@lpnu.ua

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ: ЦІЛІ, ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЯ

<http://doi.org/10.23939/law2024.41.263>

© Пивовар М., Панько А., 2024

У статті розглянуто удосконалення державного управління в сфері національної безпеки України відповідно до цілей та викликів у період воєнного стану в Україні. Систематично проаналізовано суть поняття “національна безпека”, його складові та впливові фактори, а також поняття “система забезпечення національної безпеки”. Здійснено аналіз такого важливого документа, як Стратегія національної безпеки України, прийнята Рішенням Ради національної безпеки і оборони від 14.09.2020 р. і введена Указом Президента України від 14.09.2020 р., зокрема передбачених цілей забезпечення національної безпеки. Також висвітлено виклики, які постали перед системою державного управління в контексті національної безпеки України від початку військової агресії росії проти нашої держави у 2014 р. На жаль, вони досі залишаються актуальними у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії 24 лютого 2022 року. Загалом наведена стаття має важливе значення для розуміння та вдосконалення системи державного управління національною безпекою України в умовах сучасних глобальних викликів та загроз. Проаналізовано сектор безпеки й оборони, зокрема роль і місце РНБО та Служби безпеки України в сфері безпеки й оборони.

Сьогодні деякі законодавчі акти не відповідають повною мірою сучасній безпековій ситуації в Україні. РНБО необхідно постійно оновлювати стратегію національної безпеки, комплекс заходів щодо її забезпечення, а також постійно створювати умови для підвищення ефективності організаційно-правового забезпечення усієї системи національної безпеки та оборони. Це дасть змогу здійснити захист державного суверенітету, територіальної цілісності та національних інтересів України в умовах війни. Кожен прояв російської агресії робить очевидним те, що її метою є не просто захоплення територій України, а знищення національної ідентичності та геноцид українського народу. На офіційному рівні

росія заперечує існування українців як окремої нації. Від початку вторгнення кремль зробив ставку не лише на армію, а й на розвідувально-підривну діяльність своїх спецслужб і диверсійно-терористичну роботу, кібератаки і поширення дезінформації.

Ключові слова: національна безпека; Рада національної безпеки і оборони; Стратегія національної безпеки України; планування; державне управління.

Постановка проблеми. В сучасних умовах агресивної війни, розв'язаної росією проти України, особливо важливого значення набувають проблемні питання щодо належного механізму забезпечення національної безпеки та його правового регулювання. Відомо, що він є специфічним видом правових механізмів, який має особливу, складну природу, зумовлену самою сутністю категорії національної безпеки. Від його ефективності залежить незалежність та територіальна цілісність нашої держави.

Аналіз дослідження проблеми. Питаннями національної безпеки займаються провідні вітчизняні вчені, серед яких: П. Циганов, Г. Гродик, О. Цевельов, О. Власюк, В. Антонов, З. Чуйко та інші.

Мета статті полягає у тому, щоб проаналізувати стан, перспективи та виклики національної безпеки в період воєнного стану в Україні.

Виклад основного матеріалу. Одним із найважливіших ключових завдань держави є формування та забезпечення національної безпеки, що передбачає готовність та здатність суспільства й держави реагувати на будь-яку небезпеку (внутрішню та зовнішню). Збройна агресія зі сторони росії ще на початку 2014 р. довела, що Україна мусить бути готова надати відсіч ворогу з метою збереження своєї незалежності та територіальної цілісності. Для цього необхідний високий професіоналізм у сфері державного управління в галузі безпеки та оборони, зокрема сучасне нормативно-правове забезпечення, яке б відповідало викликам національної безпеки України.

На думку В. П. Циганова, зміст поняття “безпека” полягає у “діяльності людей, суспільства, держави щодо виявлення, запобігання, послаблення, відвернення загрози, здатної загубити їх, позбавити матеріальних і духовних цінностей, завдати невідшкодованих збитків, заблокувати шляхи для прогресивного розвитку” [1, с. 32]. Закон України “Про національну безпеку України” визначає це поняття як “захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз” [2]. Зазначимо, що основними показниками національної безпеки можна назвати такі фактори: національна незалежність і суверенітет, територіальна цілісність держави, розвиток громадянського суспільства, рівень демократії, належне формування та ефективність законодавчої бази правової держави, захист особистості, економічні можливості держави, стан Збройних сил, їх боєздатність і бойова готовність, національна ідентичність, розвиток національної самосвідомості та культури, наявність спільної стратегії національного розвитку, “національної ідеї” та загальновизнаної мети, національна єдність, внутрішньополітична стабільність, готовність і здатність політичних сил реалізувати загальновизначені цілі.

Невід’ємна основа національної безпеки – інформаційне середовище. Колектив науковців, що здійснювали наукову роботу за підтримки Міжнародного центру оборони та безпеки (Естонія), працювали над дослідженням “Стійка Україна – ніжна мозаїка? Суспільство, медіа, безпека та перспективи на майбутнє” протягом двох років. Результати опубліковано в 2021 р. в м. Таллінні. Велику увагу в цьому дослідженні звернено саме на сферу інформаційної безпеки в Україні. Більшість респондентів, залучених до цього дослідження, відзначили кращу якість російського “контенту”, а також відносну узгодженість повідомлень, чого не було на українських ресурсах: “Коли дивитися українські канали, вони постійно помічали певний хаос, якийсь занепад, деструктивні чинники та внутрішні розбіжності. Так звичайний громадянин отримує картину нестабільності. На російських каналах – все зрозуміло і однозначно. І глядачеві легше осягати: чорне і біле,

добре і зло, образ ворога дуже чітко сформульовано” [3, с. 43]. Необхідність формування сталої інформаційної політики задля забезпечення національної безпеки України згодом зрозуміла і влада.

Від моменту повномасштабного вторгнення Президент України Володимир Зеленський підписав Указ “Про впровадження єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану”. Відповідно до розпорядження, ключові національні телеканали – “1+1 Медіа”, “Старлайт Медіа” та “Інтер Медіа Груп”, а також Суспільне (Суспільне мовлення) і телеканал “Рада” – мають працювати на єдиному телемарафоні. Інформаційну політику в указі назвали “питанням національної безпеки”, а марафон – “єдиною інформаційною платформою стратегічної комунікації”. Тобто марафон став, на думку держави, засобом ведення інформаційної війни, а журналісти – її офіцерами, зазначає головна редакторка видання “Заборона” Катерина Сергацкова [4].

Поняття національної безпеки безпосередньо пов’язане із категорією “система забезпечення національної безпеки”. Ця система охоплює “сукупність державних і недержавних органів, що у межах своєї компетенції забезпечують безпеку особи, суспільства і держави на різних рівнях”. З’ясування змісту цього поняття сприяє відповіді на запитання, чи керований цей процес загалом або чи є забезпечення національної безпеки провідною функцією державної політики в цій сфері. Суб’єктами, що утворюють цю систему, є посадові особи, органи державного управління, органи місцевого самоврядування, державні інститути які забезпечують національну безпеку, прямо чи опосередковано: Президент України, РНБО, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, суди спеціальної та загальної юрисдикції, прокуратура України, Національний банк України, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, керівництво збройних сил та спеціальних служб, громадські організації та громадяни [5, с. 15].

Законодавство, що регулює діяльність усіх цих суб’єктів, поки що не можна назвати достатньо систематизованим та взаємоузгодженим. Тому до його вдосконалення доцільно активніше залучати наукові установи, інституції громадянського суспільства. Як вважає О. Є. Цевельов, це сприятиме зростанню рівня сприйняття і підтримки суспільством державної політики національної безпеки у сфері захисту та охорони державного кордону України, а також охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні в умовах російської агресії, забезпеченню належного демократичного цивільного контролю за її реалізацією [6, с. 140]. Не менш важлива гармонізація із законодавством Європейського Союзу та документами НАТО, визначена Стратегією державної безпеки як один із напрямів державної політики у сфері державної безпеки.

Майже в кожній країні діє така Стратегія та являє собою основу для планування діяльності органів державної влади у сфері національної безпеки. Вона передбачає доктринальні документи з питань воєнної безпеки, серед яких воєнна доктрина, головні напрями зовнішньої політики, стратегії інформаційної безпеки, кібербезпеки, реформування сектору безпеки та оборони тощо. Тому органи державної влади зобов’язані керуватись нею, розробляючи та реалізуючи законодавчі акти, концепції, програм, плани й окремі заходи, укладаючи міжнародні договори та угоди, інші міжнародно-правові документи, а також звітують про виконання Стратегії національної безпеки України [7, с. 184].

В Україні сьогодні фундаментом для довгострокового планування у сфері національної безпеки є Стратегія національної безпеки України, прийнята Рішенням РНБО від 14.09.2020 р. і введена Указом Президента України від 14.09.2020 р. [8]. Вона передбачає забезпечення державної безпеки, а саме створення умов для забезпечення захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності та демократичного конституційного ладу й інших життєво важливих національних інтересів від реальних і потенційних загроз Україні, передбачає інформаційну безпеку, контрозвідувальний режим. Однак через загострення кризи на східному кордоні України на середину лютого 2022 р. через наближення російських військ впритул до українського кордону було введено в дію Стратегію забезпечення державної безпеки, прийняту Рішенням РНБО у 2021 р. Указом Президента України від 16.02.2022 р. [9].

Окрім цього, гарант держави доручив Кабінету Міністрів України затвердити план заходів з реалізації Стратегії забезпечення державної безпеки та реалізувати за участю суб’єктів забезпечення державної безпеки його виконання. Такий план заходів затверджено розпорядженням

Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2023 р. № 328-р. Цим планом міністерствам за участю інших державних органів, відповідальних за виконання плану заходів, доручено забезпечити виконання плану заходів та подання щороку до 1 лютого Міністерству внутрішніх справ інформації про стан виконання плану заходів.

У контексті визначення загроз, що здатні виявитись для національної безпеки критичними, не втрачає актуальності дослідження на тему “Аналіз державної політики у сфері національної безпеки і оборони”, яке провела група вітчизняних експертів ще у 2015 р., задля аналізу причин та передумов провальних дій суб’єктів забезпечення національної безпеки України на початку загострення воєнно-політичної ситуації в 2014 р. Розв’язання агресії росії проти України відкрило очі на реальні загрози у воєнній сфері, а саме: криза сучасної системи міжнародної безпеки, поширення практики погроз силою та безкарне застосування військової сили окремими державами для реалізації власних інтересів у міжнародних відносинах (досить згадати про війни в Афганістані, Іраку, Югославії, Чечні, Грузії та інші численні військові операції в різних куточках світу); прискорення мілітаризації російської федерації, розміщення нових систем озброєнь на територіях, суміжних з Україною держав, нарощування угруповань військ, що порушує досягнуте співвідношення сил; законодавче закріплення росією можливості застосування воєнної сили за її межами; невідповідність реальним загрозам у воєнній сфері структури, чисельності й озброєння Збройних сил України; недостатній загальний рівень боєздатності Збройних сил України та інших військових формувань, їх незадовільне матеріально-технічне забезпечення і фінансування.

Серед ключових загроз у внутрішньополітичній сфері розглядали: сепаратизм в окремих регіонах України (переважно східні, південні області); спроби розколу України через її федералізацію; згортання демократичних процесів і спроби використання державних силових структур з метою тиску на політичних опонентів; радикалізація суспільства, що сприяє поширенню ідей політичного екстремізму; гальмування реформ та корупція, що сприяють зростанню суспільного невдоволення та зниженню рівня легітимності сучасного правлячого режиму. Причиною виникнення цих загроз, що і сьогодні залишаються викликами для національної безпеки України, стала насамперед слабка, непослідовна політика нашої держави упродовж усього періоду розбудови незалежної України, корумпованість політичної еліти та її нездатність до управління державою.

Якщо розглянути причини низької ефективності системи забезпечення національної безпеки України дещо ширше, можемо виокремити такі: система забезпечення національної безпеки України протягом тривалого часу будувалась на основі застарілої радянської системи, з використанням прототипів її складових (радянської армії, КДБ, прикордонних військ, які залишились Україні у спадок від СРСР), радянського законодавства, досвіду її функціонування у минулому столітті в умовах двополярного світу; формування системи забезпечення національної безпеки України відбувалось під тиском світових та регіональних лідерів, які керувались власними національними інтересами, а не інтересами України (вимоги до України стосовно відмови від ядерної зброї без надання їй дієвих гарантій безпеки); політичне керівництво України упродовж усього періоду незалежності нашої держави формально ставилось до захисту національних інтересів (виконання законодавства з питань національної безпеки, Стратегії національної безпеки не організовувалось)[10].

Нині перед Україною стоїть завдання організації та забезпечення високої оперативності прийняття управлінських рішень у сфері національної безпеки, що забезпечить своєчасне реагування на наявні та нові загрози. Механізм моделювання і прогнозування повинен стати основою для прийняття рішень, що дасть змогу діяти на упередження.

За офіційними даними СБУ в 2022 р. відкрила понад 70 480 кримінальних проваджень, з них: 1100 у справі державної зради; 58 000 пов’язані з російською воєнною агресією; понад 2600 – щодо пособництва у колабораціонізмі; 161 – передавання окупантам інформації про Сили оборони; 125 проваджень у справі корупції у військовій сфері; 57 – диверсії та шпигунство [11]. Зріс також рівень довіри до СБУ серед громадян України, з 29 до 63 %, тобто вдвічі порівняно з груднем 2021 р. Це пояснюється насамперед результатами роботи спецслужби під час війни та її великим внеском у перемогу. Такі результати опитування громадської думки упродовж 4–27 грудня 2022 року оприлюднив Київський міжнародний інститут соціології.

21–27 вересня 2023 року Центр Разумкова здійснив соціологічне опитування у контексті ставлення наших громадян до секторів національної безпеки. Довіра до Збройних сил України досягла 93 %. Серед лідерів з переліку державних інституцій також ДСНС (83 %), прикордонна служба (76,5 %) та Служба безпеки України (66 %). Найвищий рівень довіри українців серед правоохоронних органів до СБУ, відтак Національна поліція із показником 57 % [12]. Щоб провести паралель, звернемось до наступного соціологічного опитування Центра Разумкова, здійсненого у січні 2024 р. Серед державних та суспільних інститутів найчастіше довіра висловлюється до Збройних сил України (їм довіряють 95 % опитаних), добровольчих загонів (85 %), Державної служби з надзвичайних ситуацій (82 %), Національної гвардії України (81 %), волонтерських організацій (78 %), Державної прикордонної служби (77 %), Міністерства оборони України (69 %), Служби безпеки України (68 %), Президента України (64 %). Як бачимо, відсоток довіри до представників органів державної влади в секторі національної безпеки і оборони України серед українців високий [13].

Отже, державна політика України щодо забезпечення національної безпеки визначає життєво важливі інтереси держави, суспільства і громадянина. Її цілі – необхідність розроблення і використання сучасних та ефективних механізмів і засобів щодо протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам держави. Усі зазначені аспекти національної безпеки, включно з динамікою зміни загроз і небезпек у цій сфері, повинні бути нормативно відображені на належному фундаментальному рівні в нашій державі та реалізовані на практиці. Вважаємо: аби підвищити в Україні загальний рівень національної безпеки, треба, передусім, сформувати належний механізм державного управління. Цей механізм є системою різних організаційних, економічних і правових заходів, покликаних запобігати виникненню відповідних загроз.

Планування для сектору безпеки та оборони охоплює планування озброєнь, тилового забезпечення, командування, контролю, управління, постачання, цивільних і військових надзвичайних ситуацій та, в деяких випадках, планування ядерних сил. Він повинен охопити:

- 1) посилення контрозвідувального та антитерористичних напрямів;
- 2) розвиток стратегічних відносин із ключовими іноземними партнерами, насамперед з Європейським Союзом і НАТО та їх державами-членами, Сполученими Штатами Америки, зокрема прагматичне співробітництво з іншими державами та міжнародними організаціями на основі національних інтересів України;
- 3) ефективної взаємодії розвідувальних органів України між собою;
- 4) перехід до проактивного підходу та запобігання ризикам;
- 5) розвиток інформаційно-аналітичної складової;
- 6) посилення боротьби із російською пропагандою в інформаційному середовищі;
- 7) боротьба з корупцією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Циганов В. П. (2006). Політична безпека і безпечна політика: складові, ознаки, стан, тенденції. Київ: Ніка центр. 112 с.
2. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 No. 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення 19.01.2024).
3. Resilient Ukraine – a Delicate Mosaic? Society, Media, Security, and Future Prospects. Authors: Teperik, Dmitri; Senkiv, Grigori; Dubov, Dmytro; Pokalchuk, Oleh; Miroshkin, Illia; Iliuk, Oksana; Apetyk, Anastasiia; Snihur, Larysa. Publication date: November 2021. https://icds.ee/wp-content/uploads/2021/11/ICDS_Report_Resilient_Ukraine_Delicate_Mosaic_Teperik_et_al_November_2021.pdf
4. Has the state of freedom of speech in Ukraine deteriorated during the full-scale invasion? Op-ed by Zaborona’s Editor-in-Chief Katerina Sergatskova. URL: <https://zaborona.com/en/has-the-state-of-freedom-of-speech-in-ukraine-deteriorated/>
5. Стрелков В. В. (2022). Організаційно-правові засади забезпечення національної безпеки України: магістерська робота. Острог: Нац. ун. “Острозька академія”. С. 80.
6. Цевельов О. Є. (2017). Вдосконалення державного реагування на загрози національної безпеки України у сфері безпеки державного кордону в умовах ведення “гібридної війни”. *Інвестиції: практика та досвід*. № 16/2017. С. 137–142.

7. Родик Г. Ю. (2012). Механізми дипломатії як фактор безсилового управління конфліктами. *Наукові праці: науково-метод. журнал. Політологія*. Вип. 192. Т. 204. Миколаїв: ЧДУ ім. П. Могили. С. 127–131.
8. Про Стратегію національної безпеки України: Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14.09.2020 р.: Указ Президента України № 392/2020 від 14.09.2020 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> (дата звернення 19.01.2024).
9. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року “Про Стратегію забезпечення державної безпеки”: Указ Президента України № 56/2022 (дата звернення 21.01.2024).
10. Аналіз державної політики у сфері національної безпеки і оборони України. URL: <https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Analiz-polityky-NB-pravl-final.pdf> (дата звернення 02.02.2024).
11. Публічний звіт Служби Безпеки України за 2022 рік. URL: <https://ssu.gov.ua/publicnyi-zvit-sluzhby-bezpeky-ukrainy-za-2022-rik> (дата звернення 02.02.2024).
12. Нове опитування Центру Разумкова зафіксувало підтримку громадянами України Президента, Збройних сил, СБУ, прикордонників та рятувальників. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3772863-ukrainci-najbilshe-doviraut-zsu-prezidentu-ratuvnalnikam-ta-sbu.html> (дата звернення 10.02.2024).
13. Оцінка громадянами ситуації в країні та дій влади. Довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів (січень 2024 р.) URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-ta-dii-vlady-dovira-do-sotsialnykh-institutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-sichen-2024r> (дата звернення 10.02.2024).

REFERENCES

1. Tsyhanov V. P. (2006). *Politychna bezpeka i bezpechna polityka: skladovi, oznaky, stan, tendentsii* [Political security and safe politics: components, signs, state, trends]. Kyiv: Nika Center. 112 p. [in Ukrainian].
2. *Pro natsionalnu bezpeku Ukraïny: Zakon Ukraïny vid 21.06.2018 No. 2469-VIII*. [On the national security of Ukraine: Law of Ukraine] dated June 21, 2018 No. 2469-VIII. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (access date: 19.01.2024).
3. *Resilient Ukraine – a Delicate Mosaic? Society, Media, Security, and Future Prospects*. URL: https://icds.ee/wp-content/uploads/2021/11/ICDS_Report_Resilient_Ukraine_Delicate_Mosaic_Teperik_et_al_November_2021.pdf [in English].
4. *Has the state of freedom of speech in Ukraine deteriorated during the full-scale invasion?* Op-ed by Zaborona’s Editor-in-Chief Katerina Sergatskova. URL: <https://zaborona.com/en/has-the-state-of-freedom-of-speech-in-ukraine-deteriorated/> [in English].
5. Strelkov V. V. (2022). *Orhanizatsiyno-pravovi zasady zabezpechennia natsionalnoi bezpeky Ukraïny* [Organizational and legal principles of ensuring national security of Ukraine]: master's thesis. Ostrog: National Univ. Ostroh Academy. P. 80 [in Ukrainian].
6. Tsevelov O. Ye. (2017). *Vdoskonalennia derzhavnoho reahuvannia na zahrozy natsionalnoi bezpeky Ukraïny u sferi bezpeky derzhavnoho kordonu v umovakh vedennia “hybrydnoi viiny”* [Improving the state response to threats to the national security of Ukraine in the sphere of state border security in the conditions of conducting “hybrid war”]: Investments: practice and experience. No. 16/2017. P. 137–142 [in Ukrainian].
7. Rodyk H. Yu. (2012). *Mekhanizmy diplomatii yak faktor bezsylovoho upravlinnia konfliktamy* [Mechanisms of diplomacy as a factor of non-forceful conflict management]. Scientific works: a scientific and methodical journal. *Politology*. Vol. 192. T. 204. Mykolaiv: ChDU named after P. Graves. Pp. 127–131 [in Ukrainian].
8. *Pro Stratehiu natsionalnoi bezpeky Ukraïny* [About the National Security Strategy of Ukraine]: Decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated September 14, 2020: Decree of the President of Ukraine No. 392/2020 dated September 14, 2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> (access date: 19.01. 2024).
9. *Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukraïny vid 30 hrudnia 2021 roku “Pro Stratehiu zabezpechennia derzhavnoi bezpeky”* [On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine “On the Strategy for Ensuring State Security”]: Decree of the President of Ukraine No. 56/2022 (access date: 21.04.2024).
10. *Analiz derzhavnoi polityky u sferi natsionalnoi bezpeky i oborony Ukraïny* [Analysis of state policy in the field of national security and defense of Ukraine]. URL: <https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Analiz-polityky-NB-pravl-final.pdf> (access date 02.02.2024).
11. *Publichnyi zvit Sluzhby Bezpeky Ukraïny za 2022 rik* [Public report of the Security Service of Ukraine for 2022]. URL: <https://ssu.gov.ua/publicnyi-zvit-sluzhby-bezpeky-ukrainy-za-2022-rik> (access date 02.02.2024).
12. *Nove opytuvannia Tsentru Razumkova zafiksuvalo pidtryмку hromadianamy Ukraïny Prezidenta, Zbroinykh syl, SBU, prykordonykiv ta riatuvalnykiv* [A new survey by the Razumkov Center recorded the support

of Ukrainian citizens for the President, the Armed Forces, the SBU, border guards and rescuers]. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3772863-ukrainci-najbilse-doviraut-zsu-prezidentu-ratuvalnikam-ta-sbu.html> (access date 10.02.2024).

13. *Otsinka hromadianamy sytuatsii v kraini ta dii vlady. Dovira do sotsialnykh instytutiv, politykiv, posadovt-siv ta hromadskykh diiachiv (sichen 2024 r.)* [Citizens' assessment of the situation in the country and the actions of the authorities. Trust in social institutions, politicians, officials and public figures (January 2024)]. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-ta-dii-vlady-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-politykiv-posadovt-siv-ta-gromadskykh-diiachiv-sichen-2024r> (access date 10.02.2024).

Дата надходження: 03.02.2024 р.

Maiia PYVOVAR

Lviv Polytechnic National University,
assistant of the Department of theory of law and constitutionalism
Institute of law, psychology and innovative education,
Doctor of philosophy in law,
e-mail: Maiia.S.Pyvovar@lpnu.ua,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5495-5361>

Alina PANKO

Lviv Polytechnic National University,
LLM student,
Institute of law,
psychology and innovative education,
e-mail: alina.panko.mpvpr.2023@lpnu.ua

CHARACTERISTICS OF NATIONAL SECURITY OF UKRAINE DURING THE PERIOD OF MARITAL STATE: GOALS, CHALLENGES AND STRATEGY

This scientific article is devoted to the improvement of public administration in the sphere of national security of Ukraine, the corresponding goals, challenges and strategy. The essence of the concept of “national security”, its components and influencing factors, as well as the concept of “system of ensuring national security” are systematically analyzed. An analysis of such a strategic document as the National Security Strategy of Ukraine adopted by the Decision of the National Security and Defense Council dated September 14, 2020 and introduced by the Decree of the President of Ukraine dated September 14, 2020, including the intended goals of ensuring national security, was carried out. The article also highlights the challenges that faced the system of state management of national security of Ukraine at the beginning of Russia's military aggression in 2014, but remain relevant today. In general, this article is important for understanding and improving the system of state management of national security of Ukraine in the conditions of modern global challenges and threats. The security and defense sector was analyzed, including the role of the Security Service of Ukraine in the field of security and defense.

Today, some legislative acts do not fully correspond to the current security situation in Ukraine. The National Security Council must constantly update the national security strategy, the set of measures to ensure it, as well as constantly create conditions for increasing the effectiveness of the organizational and legal support of the entire national security and defense system. In this way, it will make it possible to protect the state sovereignty, territorial integrity and national interests of Ukraine, in conditions of war. Every manifestation of Russian aggression makes it obvious that its goal is not just the seizure of Ukrainian territories, but the destruction of national identity and the genocide of the Ukrainian people. Russia officially denies the existence of Ukrainians as a separate nation. At the same time, at the beginning of the invasion, the Kremlin made a bet not only on the army, but also on the intelligence and subversive activities of its special services and sabotage and terrorist work, cyber attacks and the spread of disinformation.

Key words: national security; National Security and Defense Council of Ukraine; National Security Strategy of Ukraine; planning; public administration.